

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VII. Ad aures.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

non satis apparere, quid agendum esset; cum diuersa, & in speciem contraria responsa legantur: Quare ad dubitationem istam tollendam, statuit Papa: Vt talibus dicto modo se excusantibus, Clerici inferiores, qui digni sunt, vt ascendant, præferantur in dignitatibus, & beneficijs ecclesiasticis: Illis verò alijs etiam auferantur beneficia, quæ possident, nisi seruitijs suis valde vtilis ecclesiæ existant. Quod si autem nulla prætexta impedimenti excusatione, pro sola voluntate sua ordinari recusent, cum tamen ecclesiæ vtilitas, aut necessitas postulet, vt ordinentur, tum per beneficiorum subtractionem, amissionemque, omni remota appellatione compellantur.

SUMMARIUM.

1. In duobus casibus potest Episcopus compellere beneficiatos, vt ad altiore ordinem ascendant.
2. Quod si in alterutro casu beneficiatus monitus prætendat impedimentum irregularitatis vel censure ex occulto crimine contractum, beneficio priuandus est, si absolutè recuset sacri Ordinis suspensionem.

Hoc responsum Alexandri intelligi debet. In ijs tantum casibus, quibus Episcopus compellere potest beneficiatos, vt ad ordinem altiore ascendat. Hi autem sunt duo: Primus, si beneficium annexum habeat ordinem sacrum, seu potius obligationem suscipiendi ordinis sacri intra annum. Tunc compellendi sunt, in primis per subtractionem distributionum quotidianarum, iuxta Clem. 2. hoc tit. Deinde per subtractionem reddituum beneficalium, vel partis eorum, denique per priuationem, vt ex hoc textu colligitur. Alter casus. Si beneficium non habeat annexum sacrum ordinem, tamen ecclesiæ vtilitas seu necessitas v.g. Ministrorum penuria postulet, vt beneficiatus sacrum ordinem accipiat, iuxta c. si qui, & c. placuit, d. 74. Quod si verò beneficiatus ab Episcopo ex vna harum causarum monitus, prætendat impedimen-

tum irregularitatis, aut censure ex occulto crimine contractum; tum remouendi sunt, seu beneficijs priuandi. Quod intelligo, si simpliciter renuant sacri ordinis susceptionem: Secus si non simpliciter, sed ad tempus sperantes se breui impetraturos dispensationem super defectu, tum illis tempus constitui poterit, intra quod sublato impedimento promoueantur, iuxta ea quæ supra dixi hoc tit. c. 1.

Excipitur verò: Nisi tales beneficiati in suo seruitio, quod ecclesiæ præstant, valde vtilis sint, tum tolerari posse. Quæ tamen exceptio iure nouo circa beneficia, quibus facer ordo annexus est, locum non habet, vt colligitur ex cit. Clem. 2. Vt ij, & in Trident. Sess. 7. c. 12. de reform. vbi prohibetur, ne facultates de non promouendo, seu altiore ordinem non accipiendi beneficiatis vltra annum non prorogentur.

Porro, si beneficia ecclesiastica, neque propria institutione, aut fundatione, neque speciali canonum constitutione ordinem altiore requirant, neque item ecclesiæ necessitas promotionem postulet, tum canonica regula c. gesta, c. vbi ista didicisti, & c. Honoratus, d. 74. adhuc hodie locum habere debet, quod nemo iniquus ad superiorem ordinis gradum promoueri debet. Sed hoc agat Episcopus, quod antea Gelasius Papa consuluit in c. vlt. ead. d. Si propter Ecclesiæ vtilitatem cupiat beneficiatos ad altiores ordines ascendere, promoueat Acolythos seu in minoribus constitutos, si digni sunt, vsque ad sacerdotium, vt sic præferantur alijs in sessionibus, ac præbendarum commodis, iuxta c. statumimus, l. 5. de maior. & obed. Hac ratione allicientur & alij ad ascensum.

CAPITVLVM VII.

Ad aures.

PARAPHRASIS.

Canonicus quidam proposuit Clementi III, Pontifici, Cum ipse medicinæ peritus sit, pluribus secundum artis præscripta me-

V u u dica-

dicamenta præbuisse, eam diligentia; sed sapius malè successisse: quia ex medicinis, quibus homines sanare volebat, aliqui mortis periculum incurrerunt: Querebat, utrum nihilominus ad sacros ordines promoueri posset. Respondet illi Pontifex: Si conscientia in his te remordet, de consilio nostro ad ordines maiores ne ascendas.

SUMMARIUM.

1. *Medicina peritus, & secundum regulas artis operatus, ob euentum mortis infirmi, non incurrit irregularitatem.*
2. *Incurrit autem clericus in maioribus, & Religiosus, si artem chirurgicam exercet, & per incisionem vel adustionem mors vel mutilatio (et si casu, & omni adhibita diligentia) sequatur.*

Contra hanc Clementis responsionem obijcitur: Ex homicidio casuali, & omnino inculpato non incurritur irregularitas: Atqui homicidia ista, si ex medicinis secuta sunt, omnino casualia & inculpata fuerunt. Ergo Canonico illi nullus irregularitatis scrupulus iniiciendus fuit. Maior est certa ex e. latere, 9. de homicidio, & docuilib. 3. tr. 3. p. 3. c. 10. assert. 1. Minor constat ex l. illicitas, §. Sicuti, ff. de offic. Præsidis. Nam ad officium seu obligationem Medici ægros curantis plus non requiritur, quam ut in arte peritus ac versatus sit, (nam imperitia culpæ annumeratur in ijs, qui ut periti operam suam promittunt, l. si quis domum, 9. §. Celsus, ff. locati) & ut secundum artis regulas, adhibita diligentia, operetur. Quod si nihilominus euentus infelix sequatur, id Medico imputari non potest, sed casui & fortunæ. Quamobrem Galenus dixit, Medicum fortunatum esse oportet; quia in particulari ob varia adiuncta multa incidunt, quæ neque à prudentissimo prævideri possunt. Respondeo: Si Canonico ille in minoribus constitutus, medicinæ peritus fuit, & secundum regulas artis operatus, irregularitatem timere non debuit, sicuti etiam Innoc. hic notauit. Quamobrem neque Pontifex illi absolutè

præcepit, ut à sacris ordinibus abstinere, Ceterum suspicatus fuit Pontifex, non omnem culpam abfuisse: eam maxime ob causam, quia ad Clericos beneficiatos, quamuis in minoribus tantum constituti sint, non pertinet artis medicæ, aut chirurgicæ exercitium, nisi necessitas aut pietas in aliquo casu subsidium à Clerico exigat, ut docet Nauar. c. 29. man. n. 10. Cum igitur Canonico ille operam dederit rei illicitæ, sibi que prohibita, & factus fuerit sapius ex medicinis suis hominibus mortis periculum generatum fuisse; non credebatur simplici & non probatæ eius assertioni, quod & artis peritus esset, & cum omni diligentia operatus. Sed potius præsumptio fuit contra hominem, quod salutem leuis seu venialis negligentia & culpæ commissa fuerit. Ea autem sufficere debet ad irregularitatem ex secuto homicidio contrahendam, si quis operam dedit rei sibi prohibita, secundum probabiliorem DD. sententiam, quam tradidi eod. c. 10. assert. 3. dicendo 2. Ceterum Clericis in maioribus, atque Monachis seu Religiosis exercitium artis chirurgicæ per incisionem vel adustionem seuerius prohibitum est, aded ut si mors, aut mutilatio exinde secuta sit, quamuis casu & omni adhibita diligentia, irregularitas contrahatur, iuxta e. sententiam, ne Clerici vel Monachi, & dixi cit. c. 10. assert. 2. Videri potest Hostiensis hoc tit. n. 4.

CAPITVLVM VIII.

Cum bonæ.

PARAPHRASIS.

Clemens III. citat ad se Clericos quosdam Baranensis Ecclesiæ, ut responderent ad obiecta Archidiaconi sui, quem grauitè leserant: Cum autem illi accedere contemnerent, suspensionis sententiam in eos promulgauit: In qua illi censura triennio permanentes, etiam beneficia ecclesiastica interim consecuti sunt. Sed dubitatum postea fuit, an ea beneficia retinere possent. Ad id respondet Cælestinus III. Successor